

[A-79]

No. of Printed Pages: 2

SARDAR PATEL UNIVERSITY,
M.A. - IV - SEMESTER (C.B.C.S.) EXAMINATION,

2015

Monday, 27th, APRIL,
02.30 P.M. TO 05.30 P.M.

COURSE CODE: PA04SSAN03

- (૧) સંસ્કૃત સાહિત્યનો ઇતિહાસ.
(૨) સંસ્કૃત સુભાષિત.

TOTAL MARKS : 70

પ્રશ્ન.૦૧ યોગ્ય વિકલ્પ પસંદ કરી નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ આપો.

(૧૦)

(૧) કાલિદાસ 'માલવિકાગ્નિમિત્ર'માં ભાસ અને કવિપુત્ર સાથે કોનો ઉલ્લેખ કરે છે.

(A) દિશ્નાગ (B) ભારવિ (C) અશ્વધોષ (D) સોમ્મિલક

(૨) 'કિરાતાર્જુનીયમ્'નું કથાવસ્તુ મહાભારતના કયા પર્વમાંથી લેવામાં આવ્યું છે.

(A) વનપર્વ (B) આદિપર્વ (C) વિરાટપર્વ (D) સભાપર્વ

(૩) ભટ્ટિકાવ્યની સર્ગ સંખ્યા છે.

(A) ૧૮ (B) ૨૦ (C) ૨૨ (D) ૨૪

(૪) કલ્હણે 'રાજતરંગિણી'ની રચના કયા રાજાના રાજ્યકાળમાં કરી હતી.

(A) હર્ષવર્ધન (B) વાકપતિરાજ (C) વિક્રમાદિત્ય (D) જયસિંહ

(૫) ગદ્યકાર ધનપાલ રચિત ગદ્યકાવ્ય છે.

(A) મંદારમંજરી (B) કર્પૂરમંજરી (C) શૃંગારમંજરી (D) તિલકમંજરી

(૬) દંડી મુક્તકને માને છે.

(A) સ્ફુટકાવ્ય (B) નીતિકાવ્ય (C) ખંડકાવ્ય (D) અનિબદ્ધકાવ્ય

(૭) મુક્તકને ચમત્કૃતિ પ્રધાન આપે છે.

(A) ભોજ (B) ભામહ (C) અગ્નિપુરાણકાર (D) વામન

(૮) મુક્તકના પાંચ પ્રકારો માને છે.

(A) આનંદવર્ધન (B) રાજશેખર (C) વિશ્વનાથ (D) કુન્તક

(૯) નામ્યર્થિતો જલધરોઽપિ જલં દદાતિ, સન્તઃ સ્વયં કૃતાભિયોગઃ ।

(A) સ્વહિતેષુ (B) અહિતેષુ (C) હિતેષુ (D) પરહિતેષુ

(૧૦) 'સુક્તિમુક્તાવલિ'ના રચયિતા છે.

(A) જલ્હણ (B) કલ્હણ (C) બિલ્હણ (D) વિદ્યાધર

પ્રશ્ન.૦૨ માધ રચિત 'શિશુપાલવધમ્'નું કથાવસ્તુ આપી, તેનું રસદર્શન કરો.

(૧૫)

અથવા

પ્રશ્ન.૦૨ જયદેવ કૃત 'ગીતગોવિંદ' વિશે સમીક્ષાત્મક નોંધ લખો.

(૧૫)

પ્રશ્ન.૦૩ 'દશકુમારચરિતમ્'નું કથાનક જણાવી, તેનું સાહિત્યિક મૂલ્યાંકન કરો.

(૧૫)

અથવા

પ્રશ્ન.૦૩ 'વેણીસંહાર'નું કથાવસ્તુ જણાવી, તેનું નાટ્યગત મહત્વ ચર્ચો.

(૧૫)

પ્રશ્ન.૦૪ (અ) નીચેનામાંથી ગમે તે એક શ્લોક સાનુવાદ સમજાવો.

(૦૫)

(૧) વિદ્યા નામ નરસ્ય રુપમમધિકં પ્રચ્છન્નગુપ્તં ઘનં,

વિદ્યા ભોગકરી યશઃસુખકરી વિદ્યા ગુરુણાં ગુરુઃ ।

વિદ્યા બન્ધુજનો વિદેશગમને વિદ્યા પરં દૈવતં,

વિદ્યા રાજસુ પૂજિતા ન તુ ઘનં વિદ્યાવિહિનઃ પશુઃ ॥

(२) रे रे चातक सावधानमनसा मित्र क्षणं श्रूयता-

मम्भोदा बहवो हि सन्ति गगने सर्वेऽपि नैतादृशाः ।

केचिद्वृष्टिभिरार्द्रयन्ति वसुधां गर्जन्ति केचिद्वृथा,

यं यं पश्यसि तस्य तस्य पुरतो मा ब्रूहि दीनं वचः ॥

प्रश्न.०४ (ब) संस्कृत सुभाषितोभां वर्णित मैत्री भाषात्म्य विशेष नोध लभो.

(१०)

अथवा

प्रश्न.०४ (ब) संस्कृत सुभाषितोभां निरूपित सञ्जनप्रशंसां नी यथा करो.

(१०)

प्रश्न.०५ (अ) नीयेनाभांती गमे ते श्लोक सानुवाद समजावो.

(०५)

(१) ऐश्वर्यस्य विभूषणं सुजनता, शौर्यस्य वाक्सांयमो,

ज्ञानस्योपशमः, श्रुतस्य विनयो, वित्तस्य पात्रे व्ययः ।

अक्रोधस्तपसः क्षमा प्रभवितुर्धर्मस्य निर्व्याजता,

सर्वेषामपि सर्वकारणमिदं शीलं परं भूषणम् ॥

(२) जाड्यं ह्रीमति गण्यते, व्रतरुचौ दम्भः, शुचौ केतवं,

शूरे निर्घृणता मुनौ, विमतिता, दैन्यं प्रियालापिनि

तेजस्विन्यवलिप्तता, मुखरता वक्तव्यशक्तिः स्थिरे,

तत्को नाम गुणो भवेत्स गुणिनां यो दुर्जनैर्नाङ्कितः ॥

प्रश्न.०५ (ब) संस्कृत सुभाषितोभां आवेष्टित विनय भाषात्म्य यथो.

(१०)

अथवा

प्रश्न.०५ (ब) संस्कृत सुभाषितोभां आधारे सत्संगति विशेष आलोचनात्मक नोध लभो.

(१०)

ॐॐॐॐॐ